

2947
BOROS MARI

EMLÉKEZETE.

TEMETÉSI BESZÉD

SZATMÁRI KÁROLYTÓL.

(Kézirat gyanánt.)

DEBRECEN.

1877.

BOROS MARI

született 1860. nov. 15. Budapesten; gondos szülei: **Boros Sándor** és **Cuny Mária** a legfigyelmesebb nevelésben részesíték őt a bölcsőtől kezdve. A szülék 1861-ben Debrecenbe tevén át lakásukat, a kedves gyermek is itt növekedett szülei s ismerősei teljes örömére. Édes anyját 1865. aug. 30-án elvesztvén: a szerető apai karok által a leggondosabban neveltetett. Szép testalkatával, nemes lelke és jó szive is arányban fejlődött. Később másodanyjává lőn **Bányay Julianna**, kihez a legbensőbb gyermeki szeretettel vonzódott élte végpercéig. Egyetlen élő testvére: **Sándor**. Másodtestvérei: **Julianna**, Kolonics Lajosné Miskolcon és **Lajos**. Édes testvérkint szerette őket, lélekből és szívből ragaszkodott hozzájuk. De a zord halál megirigyelte drága éltét. S letépte a kedves virágot 1877. febr. 8-án. A drága porok eltemették Debrecenben febr. 12-én a ceglédutcai temetőben levő családi nyughelyre.

Béke porainak

BOROS MARI SIRJÁNÁL.

Temetési beszéd.

(Debrecen, 1877. január 10.)

Ki nem rendülne meg e tátongó sir láttára, midőn az épen egy kedves ifju lány hideg tetemeit készül előlünk örökre elzárni?

Nézzétek, már rémes üregében van a szomorú áldozat!

A halandó emberi ajk képtelen arra, hogy megfelelő szavakat találjon e gyászos jelenet lerajzolásához. Hasztalan akarnók a szív-világ érzelmeit, a lélek gondolkodó képességét megszólaltatni: eltompulnak azok s hallgatag állnak meg, mint a villámsujtotta tölgy, mely kövült hidegséggel nézi lombjai pusztulását.

Ifjonta a sirba, a halál torkába szállani, — mily lélekrendítő gondolat!

Tört remények, hiu álmok temető helye e sir.

Lelki megnyugvással nézzük, ha a megérett gabonát szemekink előtt learatják, — örömmel szemléljük, ha lehull az érett gyümölcs, — nem döbrent meg, ha a sárguló virágot borítja be a fagyasztó hólepel; mert hiszen semmi sem tarthat örökké, és látjuk azt, hogy a természet követi rendes pályafutását. A tavasz után nyár következik. Az őszt pedig a tél váltja fel.

Ámde akkor, midőn a rózsa fejledező bimbóját, vagy a tavasz szerény ibolyáját egy pillanat alatt, mintegy füstökkel borítja meg a

mulandóság hideg szelének fuvalma, — midőn az élet kies kertéből erőteljes, viruló szépségű virágot látnak a sir fagyos kebelére dőlni: megrendül lelki világunk, meginog hitünk s tétovázó nyelvünk rebegeése eláll.

Könyeztetek, könyeztetek! Hadd beszéljenek a szem e drága harmatcseppjei. Azokban ül a néma fájdalom. Azok mutatják a veszteség gyászos nagyságát. Könyeztetek!

Miért gondolkoznánk a felett, a mi megfejthetlen?!

Maga az istenség, a mely magát is kijelenté egykor az emberinemnek, oly titkos dolognak tartá a halál fogalmát, hogy annak megfejthetését elrejté az emberi véges elme elől.

De mi oly gyarlók vagyunk, hogy nem tudunk az istenség ez intézkedésében megnyugvást találni.

A kétség széleig vihet a töprenkedés: miért lehet, hogy egy ily deli ifju leánynak a menyasszonyi ágy helyett a sir hideg párnájára kell fejét lehajtani?

Borzasztó, még gondolatnak is.

És ezt látjuk itt — a valóságban.

Hát nincs már a föld hátán testi s lelki nyomorult, a ki ez ifju lány helyett örömmel vágyakoznék itt pihenni?....

S az a magasztos gondviselés oda kényszerült már, hogy megfoghatlan szeszélyeinek játékaul ily ifju életet ragadjon el az édes szülei kebelről, a magyar lányok diszes koszorujából?

Azért születik az ember, hogy midőn élni akar: akkor döntesék ki az élők közül?

De miért e zugolódás?

Ne csodáljátok, ha féktelenné válik a szív zajgó tengere. Ne csodáljátok, hogy a megrendült lélek kitor csendes medréből. Rendkívülieg oly megtörténhető ez, mint — a jelen gyászos eset, a midőn ifju élet, szép

reményekkel kecsegtetett leányt adunk át a pusztulásnak, a sirnak, mely hideg közönynyel, néma merevséggel fogadja be még az ily te-remtményt is.

Van okunk őt a legmélyebb, a leggyászosabb részvétellel kísé-
ni ide, a hol nincs ugyan többé fájdalom, de nincs — élet sem.

Hiszen szemeink előtt fejlődött a gyermek. Gyöngéden szerető karjaink közt vezettük őt azon sok águ ösvényen, mely az élet utához juttat. Mi ismertük azt a nemesen fejlődő szellemet, a mely e pothüvelyben rejlett. Mi éreztük az ifjui szívnek legmagasztosabb hevülését. Mi becsülve szerettük őt, mert ismertük.

A szüzi pír arczán jó lelke ártatlanságának volt élő jelképe. A szemekben ragyogó tűz szívének nemességét sugározta vissza. Csupa élet. Merő szeretet. Szüziesség ártatlanság.

Hozzá járhatott volna az új nemzedék tanulni, hogy mikép kell a szülét és testvért igazán szeretni, tisztelni s becsülni.

A társadalmi életben a megtestesült szerénység volt ő. Kitérő kedve soha sem nyilvánult a gyermekes pajkosságban, hanem a rózsapiros ajkán elvonuló üdeség, s a szép, kifejezésteljes szemekben fellobbanó láng elárulák az ő örömét, lelkesültségét, szóval az érzelmi világában előforduló változásokat.

Látni kellett őt, hogy tisztelhecssük és szerethessük.

Tizenhat tavasz üdvözölte a megdicsőült lényt nyájas mosolylyal, mint szépségben, örömben és ártatlanságban egyiránt édes testvérét.

Ha a magasságos égnek tisztán látó szemei vannak: gyönyörrel tekintének alá ama szüzi tisztaságu kebelre, s angyali ártatlanságu lélekre, mely az istenségnek valódi képmásaként tündökölt.

Hisz nemének, kortársainak remek példányképe volt ő, a kinek nagyszerű lényében az emberiség legfelségesebb eszményképe, a magyar lány isteni fogalma, mintegy megdicsőülve állott előttünk.

Tizenhat fagyos tél marcangoló irigységgel leselkedett drága élte után, mert gunyját látta benne, a ki tündöklő színben virult, s a tél ellenségének a tavasznak élő képviselője volt.

De a tizenhetedik tél zord keze erőt vett rajta. Elhervasztá a féltett szép virágot, a kedves család féltékenyen őrzött drága rózsáját.

Az élet volt hozzá a legmostohább, mert ő lángolóan, a legmelegebb ragaszkodással szerette azt, s ez oly kegyetlen volt, hogy nem viszonzta legforróbb vonzalmát.

Pedig neki joga volt az élethez, a természet pompájának élvezetéhez, mert hisz ő vala az életnek, a természetnek egyik leghivebb gyermeke.

S neki ki kellett mulni. Korán költözött el. Mintha sietett volna az áldott jó lélek, hogy ő készítsen nekünk helyet ama jobb hazában.

És mi hiába várjuk őt vissza.

Nem hat el többé hozzá gyenge szózatunk. Halandó szemünk be nem láthatja őt többé soha.

Nem pirulsz-e föld, szégyenedben, a midőn ily becses kincset ragadsz el tőlünk erőszakos kezekkel?

Nem pirulsz-e szégyenedben, hatalmas halál, a midőn elég gyáván, romboló erődöt ily gyenge virágon, ily fesledező bimbó felett érezteted?

— De hát mit ér a kinos fájdalom ily keserű zokogása?!

Emberi hatalom nem hozhatja őt többé életre. A koporsó zárait fel nem törhetjük. A néma ajkakat meg nem szólaltathatjuk. A holt testbe éltet nem lövelhetünk.

Nekem is, ki megihletődött kebellem s megrendült lélekkel állok e néma sir rögei felett, az őszinte részvét fájdalma dulja sajgó szívemet s nem találhatok utat a vigasztalásra gondolataim világában.

„Nem valál testvérem, nem valál kedvesem,
Mégis szerettelek őszintén, melegen.
És testvéred se szán,
Talán kedvesed se szánna jobban, mint én,
Te kedves jó leány!”

Szív és ész, ha épen gondolkodni tud, nem is találhat soha megnyugvást, annyival kevésbé adhat vigasztalást egy viruló szépségben elhunyt 16 éves leány fájdalomtól környezett sirjánál.

A szív érzelme kiáradhat, de meg nem nyugtat; megkönnyít, de a gyász terhe alól fel nem old. Ha a lélek soká gondolkodik egy ily megfoghatlan tüneményen: utja kész a megőrüléshez.

Honnan várjunk tehát némi enyhülést, vigaszt, e már-már szemeink elől eltűnő koporsónál?

„Az Ur adta, az Ur elvette.”

Az emberi lény gyarlóságai közé tartozik, hogy ha önkeblében nem talál megnyugtató pontot, azon kívül keresi azt.

Jól tudjuk, hogy a megtörtént események változhatlanok. Mint leláncolt rabok vagyunk a föld rögeihez köttetve. Még csak a felől sem vagyunk biztosságban, hogy a jövő percben rendelkezhetünk-e halandó magunkkal?!

Ime, itt előttünk a gyászos példa. A halál előtt nincs irgalom, nincs kegyelem. Óh az kérlelhetlen.

De óh, kedves halottunk, minél tovább időzünk gyászos koporsódnál, mely már ott nyugszik néma sirod zajtalan üregében, — annál keservesebb, annál fájdalmasabb az elválás. — Pedig hát mi onnan téged, bármennyire sajogjon utánad vérző szívünk, vissza nem hozhatunk az élők földére.

Isten veled!

Kedves emlékedet megőrizzük a siron tul is. Mert hiszen elfelejthetlen maradsz te előttünk, kiknek szívük, lelkük hozzád volt forrva. Ott él szép emléked keblünk szentélyében.

Isten veled!

Elbocsátunk távol levő testvéreid nevében is égi lakodba, angyaltársaid fényes koszorujába. Égető könnyeinkkel áztatjuk sirhalmodat.

Legyen béke poraidnak s áldott legyen a hant, mely elfedez.

Isten veled! Isten veled!

1933. FEBRUÁR 12. KIS-TISZA ISTVÁN-
1000 MÁRÉNYVETEM KÖNYVTÁRA
27040/1933
gyarapodási naplószám.

DEENK

5 000000 447381

